

K Ü L Ö N F É L É K

Halálozás. *Petraschek* Károly dr. ny. udvari tanácsos, az egykori közös pénzügyminisztériumban, 83 éves korában Münchenben elhunyt. Változatos, rendkívül sokoldalú pályája kezdetén, a mult század 60-as éveinek második felében egyideig az osztrák-magyar államvasút bánáti birtokain, majd 1870-ben a magyar pénzügyminisztérium meghívására a görgényi erdőkben szállító eszközök berendezése körül tevékenykedett. 1887-től 1907-ig a boszniai erdőgazdasági ügyek referense volt a közös pénzügyminisztériumban. A rendkívüli nagy technikai és kerekedelmi tudás felett rendelkező szakember rokonszenves alakjára a magyar kartársak közül különösen azok fognak kegyelettel visszemlékezni, akik az Országos Erdészeti Egyesület 1905. évi boszniai, 1911. évi honi és 1913. évi ausztriai tanulmányútján az elhunyt kíséretében résztvettek.

*

Hauptvogel Frigyes, az egri főkáptalan erdőtisztje, az O. E. E. volt rendes tagja f. é. június hó 4-én Bogácson elhunyt.

*

Divald Béla ny. m. kir. erdőtanácsos, az Orsz. Erdészeti Egyesület alapító tagja, f. évi május hó 8-án 74 éves korában agyvérzés következtében hirtelen elhunyt a cseh megszállás alatt lévő Zsarnócán.

A megboldogult az Erdészeti Lapok és különösen a Magyar Erdész hasábjain értékes irodalmi munkásságot fejtett ki. Mint kiváló erdőgazda, a garamrévi erdőgondnokságot mintaszerű belterjességgel kezelte, három fanemmel folytatott bámulatos, szép, természetes felújításai a főiskolai hallgatóknak évről-évre bemutatásra kerültek. A főiskolai tanári kar részére berendezett reihai vadászparadicsom közismert alkotása volt s mint erdőgazdának, különösen a *Jegenye*-fenyő kultiválásában telt öröme.

Divald Adolf erdőmérnöki tanulmányainak befejezése után 1878-ban résztvett Bosznia-Hercegovina okkupációjában, mint századparancsnok s megszerezte a hadiérmet. 1879-től 1893-ig a mármaroszigeti, szászsebesi és lugosi hivataloknál különféle beosztásban működött, innen 1914-ben — saját kérelmére történt nyugdíjazásig — garamrévi erdőgondnok, végül pedig a cseh megszállásig a besztercebányai róm. kath. püspökség barsberzencei erdőgondnoka volt. Kilenc gyermeket nevelt fel, de 4. fiát, az utolsót, mint hősi halottat, neki kellett eltemetnie.

Amikor 1919-ben a cseh zsupán installációjára a megye intelligenciájával együtt őt is Aranyosmarótra rendelték, az ízig-vérig magyar embert a szégyen izgalmi következtében hűdés érte a vasúton s innen kezdve csak azért imádkozott, hogy a magyar feltámadást megérhesse.

Gróf Zichy Béla, a lengyeltóti és nagyvázsonyi uradalmak tulajdonosa, az Országos Erdészeti Egyesület régi alapító tagja, a jótékonyágáról ismert főúr, f. é. június hó 3-án Budapesten elhunyt. Az Országos Erdészeti Egyesület benne az erdő igaz barátját gyászolja, aki az egyesületet legkritikusabb napjaiban anyagiag is támogatta. Áldott legyen emlékezte, béke hamvaira!

Adatok a feketeharkály (*Dryocopus martius* L.) előfordulásához. (Írta: *Barthos Gyula* hercegi erdőmester.) Most, hogy az ornithologiai érdeklődés felkeltése irányában hivatalos szervünkön: a Magyar Madártani Intézeten kívül más társadalmi tényezők is megmozdultak, nem lesz érdektelen aktualitásán felül beszámolnom ugyanezen helyen, amelyen 1921-ben az Erdészeti Lapokban körkérdéssel fordultam szaktársaimhoz, a nagyobb összefüggő erdeinkben eléggé titokzatosan élő, érdekes feketeharkály előfordulásáról beérkezett megfigyelési adatokat felsorolni.

Nincs jogom részemről szemrehányást tenni az érdeklődésnek megnyilvánult igen csekély volta miatt, mivel ezt a legrettenetesebb mértékben szakunkat sújtó körülmények tragikus mostohasága igazolja, mégis őszintén tartozom e helyen pro domo feltárni a tényt, hogy az a régebbi, évtizedeken át ragyogó eredményeket produkáló ornithologiai hajlam és készség, melyről hazánk erdőtisztikara példát mutatott, mintha vesztett volna erőteljességéből és aktivitásából! A szakunk őszerején nyugvó bizalmam feljogosít azon biztos reményre, hogy adandó alkalommal és a szervezetség kereteiben e téren is külön hivatottságunkat és szoros érdekelttségünket mindenkori fogjuk domborítani egyelőre a mai szűk téren, később a teljes működési tér régi, jogos pilléreire!

A majdnem varjúnyagyságú és vörös fejtetejű, illetve tarkójú feketeharkály egyike legérdekesebb és szinte kizárólag a mi birodalmunk: erdeink titokzatos mélyét állandón lakó erdei madarainknak, amellyel való találkozás ott is, hol leggyakoribb lakónak mondható, mindenkori legalább is ujság, ha nem is ritkaság és az egyedül járó erdészemberre — gyanakvóan vigyázatos lévén egész lénye —, érdekes eset és mintha az azonos életmód rokonszenvét keltené fel. Közös az erdész és e madár sorsa! Mindkettő nagy-nagy, minél nagyobb erdőket szeret, kedveli a csendet és nyugalmat, szereti az öreg nagy fákat, a magányt és előszeretettel marad feltünéskül, rejtőzötten, kint az erdőn nem kedveli a társaságot és zajt és egész lénye annyira jellegzetesen erdőgazdasági, hogy szinte feltünő, miszerint az erdészek részéről külön oly becéző nevet tudtommal még nem visel, mint a német erdészlet és vadászat multjából közismerten Meister Petz névvel jelölt barnamedve.

Madarunk gazdasági jelentősége is kizárólag erdőgazdasági lévén, életmódjának jelenségei és táplálkozásának viszonyai iránt is

elsősorban erdőgazdák érdeklődtek, legtöbbet *Altum* B. dr. eberswaldei erdészeti akadémiai tanár (1878) és utána más, főleg német erdőgazdák és egyben ornithologusok. Cikkírót is madártani hajlaimain kívül ezen erdőgazdasági viszonylat is különösen serkentette és ma is izgatja arra, hogy bármely úton és módon a feketeharkályról minél több adat ismeretéhez jussunk.

Mivel a magas- és középhegység erdeiben általánosabban ismerős, annál érdekesebb a mai Csonkaország erdeire való viszonyának ismerete.

Az Erdészeti Lapokban megfigyelésére vonatkozólag közzétett körkérdésre, sajnos, csupán hét értesítés érkezett, még pedig három Baranya, három Somogy és egy Zala vármegyéből, ezen hét jelentésből is három ugyanegy somogyi uradalomból összevontnak vehető.

Dokupil Adolf főhercegi erdőtanácsos a Mohács melletti Izabella-földről arról értesít, hogy a feketeharkály a bellyei főhercegi uradalom erdeiben 15—20 évvel ezelőtt — vagyis a XX. század elején — észleltetett először, most már, ha nem is gyakori, de állandóan látható, illetve hallható.

Stark Dezső urad. főerdész Baranyasellyéről a következőket írja: „A feketeharkályt állandóan tapasztaltam Varazsd megye krapinai és ivaneci járásaiban tölgy, bükk és jegenyefenyvesekben, Baranyasellye határában is láttam már néhányszor, Gesnye erdő részben is évenként egyszer-kétszer látható, illetve inkább hallható. Azt hiszem, hogy míg lesznek öreg tölgyesek Baranyában, addig a nyugati határszél hegységeiből néha ide is lerándulnak.”

V. J. kir. közalapítványi erdőőr szerint a feketeharkály Baranya megye öreg erdeiben, hol 90—120 éves odvas fák vannak, állandóan tartózkodik, megfigyelte Pécs város, a pécsi püspökség és a kir. közalapítvány vasasi erdeiben.

Báró *Inkey* Pál iharosi nagybirtokos, jelenleg az Országos Erdészeti Egyesület alelnöke, szóval volt szíves 1922-ben cikkíróval közölni, hogy a nagyikterjedésű Alsóerdőn állandóan előfordul, néha Ikló erdő részben is megfigyelte, az utolsó tíz évben körülbelül tízszer észlelt egy-egy darabot, gyűjteménye részére lőni is akart, de nem sikerült.

Mérey Andor, báró *Inkey* urad. erdőmérnök szerint 1921 ősz óta Ikló erdő rész fenyveseiben tartózkodik egy darab, melyet párszor látott, sípoló (Chernel szerint siralmasan ejtett pliii-jü, hliii-jü, kliii-jő, illetve reptében hangoztatott szaggatott krikk-krikk-krükk-krükk) hangját azonban többször hallotta. *Krivanek* Ferenc iharosberényi urad. főerdész egyidejűleg értesített, hogy néhány pár a báró *Inkey* Pál által említett Alsóerdőben tartózkodik és 1922 február 25-én már hallatta szerelmi énekét.

A hetedik értesítés *P. L.* nagyrécsei (Zala vm.) urad. erdésztől érkezett, ki feketeharkállyal pagonyában három év alatt 3—4-szer találkozott, mint állandó madarat ismeri azonban a kaposvárkörnyéki Zselic erdőségből és Zalaegerszeg-Bezeréd (Zala vm.) vidékéről. Ugyanő jelzi azon megfigyelését, hogy hangját leginkább időváltozás előtt — különösen esős idő beállta előtt való napokban (?) — szokta gyakrabban hallatni.

Midőn fenti jelentésekért e helyen hálás köszönetet mondok, azokhoz fűzöm saját dunántúli tapasztalataim rövid közlését.

1907. évig a báró Inkey uradalom erdeiben és Nagykanizsa (Zala vm.) legszélesebb körű erdőségeiben soha egy példányt sem észleltem, erdő és vadőröktől a feketeharkályról egyáltalában nem hallottam, valószínűnek látszik tehát, mint *Dukopil* és *Stark* kartársaim is szükségesnek tartották megjegyezni, hogy a feketeharkály Dunántúlon szélesebb körben csakis e század elejétől ismert, vagyis körülbelül 25 év óta a szomszédos hegyvidékekről levándorolva mondható megtelepedettnek, illetve állandósultnak.

A sors 1919. évtől Nagykanizsa vidéke ávifaunájának folytatóságos megfigyelését tűzvéni ki részemre további megfigyelési területül, állíthatom, hogy a feketeharkállyal évenként legfeljebb egyszer, a legkülönbélebb helyeken találkozom, így a herceg Batthyány hitbizomány zalamegyei erdeiben felváltva, egymástól elütő más-más erdőrészben, egyszer a Mura felé fekvő tölgy, eredeifenyves állományban május havában (tehát azon évben költőpár tartózkodhatott Bajcsa község határában), máskor Homokkomárom község határában Zsigárd, Lászlóerdő és Obornak erdőrészekben különösen késő őszi és tél folyamán. Feltétlenül kóborló és költés tekintetében évekre kimaradó, helyét erősen s gyakran változtató madár, mely jelenleg számbelileg még igen gyér előfordulása. Körülbelül tíz helyi adatból négy megfigyelés esik Lászlóerdő ákácállománya közé szorult pár kat. hold kiterjedésű eredeifenyő, bár csak átlag 35 éves pusztuló állományra, melynek faegyedei az ákác nyomása következtében rohamosan pudvásodnak és száradnak el.

Összefüggő erdőktől távol egy esetben sikerült egy példányt látnom, amely a síkságon nyíltan fekvő Nagykanizsa várostól délre alig két kilométer távolságban, nagykiterjedésű réteken álló, egy koros tölgyfacsoportig merészkedett elkóborolni 1923 január havában; praeparálás céljából elejtendő, a feketeharkályt hosszabb cserkészgetés után a facsoport egy legszélső tövönyszáradt öreg tölgyfája törzsére sikerült szorítanom, elszállása után — midőn a Principális vízlevezető csatornán átrepült — sörétes fegyverem jobbcsövével lelőttem, egy a maga nemében páratlanul ritka coup-doubléra nyílt azonban alkalmam, midőn a lövésre a félig jeges mederből felrepülő egyes tőkésrécegácsért sikerült a balcsővel leemelnem.

Mivel madarunk, elsősorban a mi részünkről, nézetem szerint az eddigénél több, sőt minden fokozottab figyelmet megérdemel és a rendelkezésre álló adatok nem elegendők, arra kérem kartársaimat, hogy fenti rövid ismertetés kapcsán a feketeharkály előfordulására vonatkozó megfigyelési adataik beküldését folytatni szíveskedjenek.

Mádon talált megkövesedett fadarabok. (Írta: Nagy Károly.)
Pár év előtt malomellenőri minőségben Mádon, a boráról híres hegyaljai községben járván, az akkori főjegyzőt hivatalos ügyben fölkerestem, aki *Máriássy* Ödön kúriájában lakott.

Az udvaron áthaladva, szemembe ötlött két darab, lapjukra felállított rozsdásbarna színű hengeralakú tárgy, amiket első pillanatban faragott oszlopok darabjainak véltem lenni. Szatmárban, Szinérváralján és környékén, valamint a hegyalján szőlőkben láttam úrilakoknál, présházaknál stb. hasonló faragott kőből készült tornácoszlopokat. Körültekintvén az udvaron, a tornácon is észrevettem a hengeralakú darabokhoz hasonló, széthasgatott, illetve tördelt, aprított tűzifához hasonló kisebb-nagyobb darabokat. Úgy ezeket, mint a hengeralakú darabokat tüzetesebben megvizsgálván, megállapítom, hogy azok nem faragott tornácoszlopokból kerültek ki, hanem megkövesedett fatörzsrészek maradványai.

A főjegyzőtől nem tudtam meg, hogyan és honnét kerültek ezek a tárgyak *Máriássy* Ödön udvarára, mivel ő még nem régen lakott Mádon. Többektől kérdezősködvén, *Medgyesy* malomtulajdonostól sikerült megtudnom, hogy ezeket a megkövesedett fadarabokat e század elején, talán 1902. évben Mád község határában, a tállyai határ közelében *Bihary* Sándor szőlőjében talajforgatás (rigolozás) közben találták. Többre is akadtak ott, de azokat bedobálták egy nagy gödörbe, csak ezeket hozták el s odaadták *Máriássy* Ödönnek.

Ezek a darabok egy törzsből származnak, amit talán a könnyebb szállíthatás végett széjjeltörtek. Amint emelgetés útján magam is meggyőződtem róla, a hengereknek térfogatukhoz mérten aránytalanul nagy súlyuk van. E miatt egy darabban szekérre felrakni elég nagy fárdsággal járt volna. Ezt a nagy súlyt a fa szövetébe behatolt s kövesedést előidézett silikátoknak lehet tulajdonítani.

A hengeralakú darabok külső felületükön rozsdásbarna színezetűek, keresztmetszetükön pedig részint a vizezett tejhez hasonló világoskékes, részben üvegszerű színezetek láthatók.

Az egyik hengeralakú törzsrész 58 cm. hosszú, 24,5 cm. vastag, a másik pedig 60 cm. hosszú és 24 cm. vastag. Az átmérők nagyságából is megállapítható tehát, hogy a két darab törzsrész egy és ugyanazon fából került ki. A tornácon összerakott darabok közül

megmértem még a többieknél nagyobb dongahasítványhoz hasonló 34 cm. hosszú, 24 cm. széles darabot, amelyen egyes helyeken a tölgyfa bélsugarakhoz hasonló, fénylő sávokat vettem észre.

A hengerek keresztmetszetén egyes helyeken nagyon kis mértékben felismerni lehet, de inkább csak sejteni az évgyűrűk nyomait, amelyek 2—3 milliméter szélesek. Sőt egyes helyeken a likacs-gyűrűkben előfordulókhöz hasonló betömött likacsokat képviselő kis pontokat is véltem fölfedezni. Teljes határozottsággal azonban nem tudtam megállapítani, hogy valóban azok lettek volna, mivel nem volt nálam nagyítóüveg, hogy további tüzetesebb vizsgálatot végezhettem volna. A megkövesedett fadarabok vizsgálatánál szerzett összbenyomásom alapján azonban mégis azt tartom nagyon valószínűnek, hogy a kérdéses megkövesedett fa vagy tölgy-, esetleg kőris- vagy szilfa lehetett.

Ezt a föltevésemet némileg kétségesé teszi az a körülmény, hogy az egyik hengeralakú törzsdarabnak külső felületén egymással csaknem átellenben 4 olyan águdorodásféle kinövés vehető észre, mint amilyenek a jegenyefenyőfáknál, a pereszleneknél az elhalt ágak beforrt sebhelyein szoktak keletkezni.

Ezt a jelenséget azonban a többi, már elősorolt tulajdonsággal szemben nem tartom elegendő döntő bizonyítéknak arra nézve, hogy előbbeni véleményemet, hogy t. i. a megkövesedett fa, eredetileg tölgy- vagy szil-, esetleg kőrisfa lehetett, megváltoztassam. Ezenkívül nem is tartom valószínűnek, hogy az aránylag meleg klímájú, nem túlságos sok csapadékban részesülő Tokajhegyalján a jegenye vagy egyéb túlevelű fa őshonos lett volna.

Amint tudjuk, a megkövesedett fát faopálnak nevezik. Erre vonatkozólag dr. *Szterényi* Hugó a Pallas Lexikon XIII. kötetének 444. és 445. oldalain a következőket közli. Fásszerkezetet mutat a faopál, melyben a kövesítő anyag, az opál a fa szerves anyagának helyét foglalta el és rajta a fa szerkezete igen jól felismerhető. Opálosodás az a folyamat, amidőn valamely szerves test anyaga helyébe opál rakódik le és ez azt megkövesíti. Gyakori jelenség ez fáknál, melyek elopálosodnak és faopállá változnak. A fa ugyanis gyökerein át vízben oldott kovasavat (silíciumdioxidot Si O₂) vett szövetéibe, ami azonban lerakódott és megkövesítette, elopálosította az egész fát. A kövesítő anyagok között egy sincs, mely a szerves testeknek, nevezetesen a fának plasztikáját oly híven adná vissza, mint az opál. Azt írja továbbá, hogy nálunk, különösen Tokajhegyalján. Megyasszó vidékén látni legszebben az opálosodás munkáját, Nemcsak vastag fatörzseket, hanem vékony ágakat, leveleket, sőt terméseket is találni elopálosodva. Északamerika egyes vidékein egész nagy elopálosodott erdők vannak.

Erre vonatkozólag megjegyzem, hogy Megyasszó község már

nem tartozik a Tokajhegyaljához, ami a vele szomszédos Monok és Hegyesbénye községekben végződik. E községek határát mély völgy választja el Megyasszóétól, melynek határában nem is láttam szőlőhegyeket.

Megemlítem még azt is, hogy malomellenőri minőségben 1920—1922. években a Tokajhegyalját Sátoraljujhelyről kiindulva, Sárospatakon, Bodrogolaszin, Olaszliszkán, Tolcsván, Erdőhorvátin, Erdőbényén, Bodrogszerdahelyen, Tokajon, Tarcalon, Szerencsen, Mádon, Tállyán, Ondon, Golopón, Monokon és Hegyesbényén át többízben keresztül-kasul barangoltam, de kivéve Mádot, egy községben sem hallottam megkövesedett fákról. Ha olyan gyakori jelenség lenne az opálosodás azon a vidéken, mint ahogy dr. Szterényi H. állítja, valamelyik községben mégis csak hallottam volna még más megkövesedett fáról is, nemcsak a mádiról.

Valószínűnek tartom, hogy az előbbiekben ismertetett megkövesedett fadarabok még most is ott hevernek Máriássy Ödön mádi kúriájának udvarán. Mindenesetre érdemes lenne, hogy azokat valamelyik tanárunk tüzetesebben megvizsgálja, hogy minden kétséget kizáró módon megállapítsa a megkövesedett fa fajtáját.

Megemlítem még, hogy évekkal előbb, amint emlékezem, dr. *Tuzson* János műgyet. tanár kollégánk ismertetett az Erdészeti Lapokban hasonló megkövesedett fadarabot, amit, ha jól emlékszem, Selmecbánya környékén találtak.

Az állami üzemek, intézmények és hivatalok tűzifa-szükségletének biztosítása érdekében kiadott kormányrendeletéről. Vett értesülés szerint a minisztertanács f. évi március havában a földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának előterjesztésére olyképen határozott, hogy a kormányzat egyes ágazataihoz tartozó állami üzemek, intézmények és hivatalok a tűzifaanyag beszerzésére irányuló versenytárgyalások kiírásánál és tűzifaanyaguk beszerzésénél mindenkor a szükségelt mennyiségnek legalább 50 százalékát cser- és tölgytűzifában és legalább is 20 százalékát dorongtűzifában kötelesek megállapítani s hogy ezt a megállapítást már a folyó évi tűzifabeszerzéseknél is alkalmazniok kell.

A kormányzat fenti elhatározására főleg az a körülmény szolgáltatott okot, hogy a hazai tűzifafogyasztás, annak ellenére, hogy a trianoni békeszerződés következtében bükköseink legnagyobb részét elvesztettük, a bükkűzifát, a visszamaradt erdeink zömét képező tölgy- és csertölgy-erdőkből termelhető tölgy- és csertölgy-tűzifával szemben előnyben részesítette, sőt az állami hivatalok, állami üzemek és katonai intézmények is majdnem kizárólag csak bükkűzifát fogyasztottak és ilyen faanyag szállítására hirdettek a multban pályázatot.

Ezen egészségtelen s a közgazdaságot súlyosan károsító állapotnak azután az lett a szomorú következménye, hogy a tölgytüzifa és a bükküzifával tüzierőben versenyző csertüzifa nagy része akkor, amikor csonka országunk óriási tüzifabehozatalra szorul, számos hazai erdőgazdaságunkban értékesítetlenül és pusztulásnak kitéve visszamaradt a vágásokban és ugyanakkor kénytelenek voltak erdőbirtokosaink az erdőgazdasági többtermelést szolgáló és a jövő, értékes faállományok nevelése szempontjából nélkülözhetetlen gyéritéseket és tisztázó vágásokat teljesen elhanyagolni, mert az azokból kikerülő tüzifát értékesíteni nem tudták.

Az ország közgazdaságában ez az állapot természetesen károsan éreztette hatását és azon feltétlenül változtatni kellett. Minthogy a magánfogyasztókra befolyást gyakorolni nem lehet, a kormányzat a közgazdaságunkat sújtó állapoton az állami üzemek, intézmények és hivatalok fafogyasztásának megfelelő s fentjelzett irányításával kívánt segíteni.

Reméljük, hogy a kívánt eredmény, melyet hazai erdőgazdaságaink fognak elsősorban méltányolni, nem marad el.

X.

M. kir. Földmívelésügyi Miniszter.

FELHÍVÁS (Kivonat)

az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekének Nevelését Segélyező Alapból az 1928—1929. tanévben kiosztható segélyek ügyében.

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alapból az 1928/29. tanévre szóló segélyek az 1915. évi 104197. szám alatt jóváhagyott szabályzat 8. §-ának 4. pontja értelmében az 1928. évi augusztus havában kerülnek kiosztásra.

Az idézett szabályzat értelmében segélyben részesülhetnek az állami erdészetnél (kincstári erdőknél, állami ellátásba vett községi stb. erdőknél, erdőfelügyelőknél, a Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolánál, az Erdőgazdasági Szakiskolánál, az Erdészeti Kísérleti Állomásnál és az Erdőöri és Vadöri Iskoláknál) alkalmazott tényleges szolgálatban álló, nyugdíjazott és elhalt tisztviselőknek (erdőtiszteknek, erdészeti tanároknak, erdészeti mérnököknek, kincstári erdészeti orvosoknak, erdőszámvevőségi tisztviselőknek, irodatiszteknek) mindkét nembeli gyermekei, illetőleg árvái, ha az alább felsorolt belföldi intézetek valamelyikének rendes tanulói közé az 1928/29. tanévre felvétettek, továbbá, ha az 1927/28. tanévben a tanulmányi előmenetelt igazoló bizonyítványaikban kitüntetett összes osztályzatuknak legalább fele kitünő, jeles, igen jó, vagy jó. Elégtelen osztályzat a segélyezést kizárja.

Tornából, énekből, valamint az egyes nem kötelező tantárgyakból nyert osztályzat az igényjogosultság megállapításánál nem jön számításba.

A kérvényhez a folyamodás időpontját közvetlenül megelőző tanévről szóló iskolai végbizonyítványt kell csatolni, kivéve azt az esetet, ha a gyermek erről a tanévről ilyen bizonyítványt a saját hibáján kívül nem kaphatott, amely esetben kellő megokolással a még előbbi évi iskolai végbizonyítványt kell csatolni.

Azok a tanintézetek rendes tanulói részesíthetők segélyben, amelyek a Szabályzat 21. §-ában vannak felsorolva.

A segélyek adományozása a folyamodó tisztviselő, illetőleg árva vagyoni viszonyainak számbavételével történik. Egyenlő igényjogosultság mellett előnyben részesülnek az árvák s azok a tisztviselők, kiknek több ellátatlan gyermekük van, vagy akiknek hivatali székelyén tanintézet nincsen.

A tisztviselők rendszeresen csak egy gyermek nevelésére nyerhetnek segélyt, 2 gyermek, vagy rendkívüli esetben 3 gyermek után csak akkor, ha az illetőnek első esetben legalább 4, vagy a második esetben legalább 5, még szülői ellátást igénylő gyermeke van.

A segély a Szabályzat értelmében mindenkor csak egy-egy tanévre szól. A segélyben részesülő a következő tanévben is részesülhet segélyben, de csak új kérvény alapján.

A segélyezés iránt benyújtott kérvényekben okvetlenül ki kell tüntetni: *a folyamodó évi fizetését, illetőleg nyugdíját, összes ellátatlan gyermekeinek számát és korát, a tanintézetet, melyet látogatni fognak, az esetleg élvezett ösztöndíj, vagy más ilyenmű állandó segély összegét: s a kérvényhez csatolni kell az összes gyermekek legutolsó iskolai bizonyítványait, nemkülönb a szülők vagyoni állásáról szóló hatósági bizonyítványt, illetőleg atyátlan, anyátlan árváknál az árvaszék igazolványát.*

Amennyiben a kérvényekhez a szükséges iskolai bizonyítványok, vagy egyéb okiratok valamely körülmény miatt egyidejűleg csatolhatók nem volnának, a kérvényt az alább kitézött határidőre iskolai bizonyítvány stb. nélkül is feltétlenül be kell nyújtani és az iskolai bizonyítványt annak elnyerése után pótlólag bemutatni.

Az alapból nyerhető segélyek adományozására irányuló *bélyegtelen* kérvények: „Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intézőbizottságához” (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz. III. em. 308. ajtó) címezve, továbbítás céljából a lakóhelyükön lévő, vagy az ehhez legközelebb fekvő valamelyik állami erdészeti hatóságnak adhatók át, vagy esetleg közvetlenül postán küldhetők el, de mindenesetre oly időpontban, hogy a *kérvény legkésőbb július hó 8-án Budapesten rendeltetési helyén legyen.*

A május 9-iki szélvihar károsításai a „Csákvár—Gesztes”-i hitb. uradalomban. Gróf Esterházy Móric Csákvár—gesztesi hitbizományi erdejében a május 9-iki szélvihar mintegy 20.000 kat. holdon 2493 drb fát döntött ki. Az erdőbirtok 100 éves vágásfordulóban fokozatos felújító vágásos szálerdő-üzemmódban van kezelve. A fafajok megoszlása a következő volt: Cser 379 drb, tölgy 540 drb, bükk 1322 drb, kőris 145 drb, hárs 30 drb, gyertyán 22 drb, juhar 24 drb, erdei fenyő 31 darab. Nem volna érdektelen annak a jelenségnek közelebbi megvizsgálása, hogy a különben szélálló bükkfák miért estek áldozatul a viharak ilyen nagy számban.

8. KIMUTATÁS

a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet alaptökéjének gyarapítására

1928. évi május 1-től 31-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befolyt adományokról.

A) *Felajánlott adomány*: Seemann György beszüntetésig évenként 20 pengő.

B) *Beküldött adományok*: Asbóth István 2, Béky Albert 2, vitéz Borsay Ferenc 5, Botos Géza 2, Botos Sándor 10, Braxatoris Zoltán 3, Burdáts János 2, Cseke Lajos 1, Csernetzky Károly 1.50, X. Y. 100, Dercsényi István 2, Dimák Ödön 5, Egly József 3, Faragó Béla-cég Zalaegerszeg 10, dr. Fehér Dániel 2.50, vitéz Fejes József 1, Fekete Zoltán 5, Füstös Zoltán 2, Gloser Dezső 1, Haracsi Lajos 1, Héjj János István 1.50, Hohoss János 2, Holba Miklós 2, Horváth Rezső 2, Karatnai Köntzey Árpád 5, Kelle Artur 5, Kelemen Jenő 4, Kiss Lajos 1, Kósa Gyula 2, Kostialik János 30, Kovaliczky Vladimir 3, Kovássy Kálmán 2, Kováts Ernő 1, dr. Kövessi Ferenc 5, Krippel Móric 5, vitéz Kristófy Gyula 2, Krizmanits Ferenc 2, Kuka József 2, Kutasy Viktor 1, Laczkó Béla 2, Lesenyi Ferenc 5, Létay Gyula 2, Mayer Zoltán 1, Maróthy Emil 4, Modrovits Ferenc 3, Nagy Jenő 2, Orbán László 2, Plauder Nándor 1, Polakovics György 2, Rácz József 10, Richter György 20, Rikly István 1, Ronchetti Gáspár 10, Roth Gyula 5, Seemann György 20, Sébor János 3, Szarkássy János 5, Szegedy Oszkár 2, Szeles István 10, Szőke Győző 12, Szpiska Mihály 2, Takács János 2, Tirts Rezső 5, vitéz Totth László 2, Török Béla 1, Trauer Ervin 1, Ulbrik Gyula 5, Urad. Erdőhivatal Diósjenő 10, Vági István 5, Velics Gyula 1, Zsák Lajos 2 pengőt.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 396 pengő 50 fillér, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 3693 pengő 78 fillér.

A *Segélyző Egylet csekkszámlájának száma 57936*. Kérem azokat a kollégákat, akiknek korábban küldött eredeti csekklapunk már

nem áll rendelkezésére, hogy adományait „M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet, Sopron) címen a fenti számú csekkszámánkra a postahivatalokban és dohánytőzsdékben kapható *bianco* csekklapon fizessék be.

Sopron, 1928 június 1.

Széki János,
főisk. tanár,
a Segélyző Egylet elnöke.

KÖZLEMÉNY.

Közhírré teszem, hogy a rimakokovai születésű *Jerem János* részére 1920. évi november hó 13-án kelt 1785. szám alatt kiállított eredeti erdészeti államvizsgái oklevél elveszvéen, annak pótlására nevezettnek 1927. évi 1. sz. alatt az eredetivel egyenlő értékű hiteles másodlat állíttatott ki, mellyel az eredeti oklevél érvényét veszti.

Budapest, 1928 május 23.

Pfeiffer Gyula
miniszteri tanácsos,
az erdészeti államvizsga-bizottság elnöke.

